

Otázka: Pravěké umění

Předmět: Dějiny umění, Výtvarná výchova

Přidal(a): Michaela

Charakterizuj pojem pravěk a proved' jeho periodizaci. Vysvětli: prisvojovací hospodářství, neolitická revoluce, matriarchát.

- Pravěk je prehistorické období dějin, nejstarší a nejdelší epocha dějin lidstva, která trvala 2-3 mild. let, dělí se na prehistorii a historii, tedy před vynálezem písma a s písemnými důkazy

Podle materiálu:

- Doba kamenná
- Doba bronzová
- Doba železná

Podle způsobu opatřování potravy:

- Období prisvojovacího hospodářství (paleolit+mezolit)
- Období výrobního hospodářství (neolit = konec pravěku)

Doba kamenná

- Starší doba kamenná = Paleolit (od vzniku člověka - 10 000 let př.n.l.)

- Střední doba kamenná = Mezolit (10 000 - 7000 let př.n.l.)
- Mladší doba kamenná = Neolit (7000-5200 př.n.l.)
- Pozdní doba kamenná = Eneolit (5200-3500 př.n.l.) pouze v Evropě
- CHaolit = přední východ

Doba bronzová (kovů)

- Doba bronzová (3500-750 př.n.l.)
- Doba železná (750-0 př.n.l.)
- Doba římská (0-400 př.n.l.)

Přisvojovací hospodářství: sběr a lov

Neolitická revoluce: přechod od lovu a sběru k zemědělství a chovu dobytka = 1. společenská dělba práce

Matriarchát: první rodová společnost, hlavní slovo má žena

Jak se nazývá věda o nejstarších dějinách lidstva, která zkoumá hmotné památky? (Vykopávky)

- Archeologie

Co víš o člověku dnešního typu? Proč tento vývojový stupeň člověka stál u zrodu náboženství a umění?

- Homo sapiens sapiens = člověk dnešního typu = vysoký, urostlý, velká lebka, vysunutá brada, plně rozvinutá rozumová schopnost, artikulovaná řeč, oblečení, žil v jeskyních, pod skalními převisy nebo v polozahloubených chatách. Původní člověk si nedokázal vysvětlit přírodní jevy, přírodní síly si představoval jako živé bytosti, a proto si je snažil naklonit uctíváním (kult) a obřadními tanci (rituál) před nástěnnými malbami vznik náboženství a umění.

Co to jsou tzv. Venuše, z čeho a proč byly zhotovovány? Kde všude byly tyto Venuše nalezeny?

- Venuše: kultovní soška ženy zasvěcené kultu plodnosti, která byla zhotovována ze slonoviny, hlíny, kostí a měkkého kamene
- Nejznámější památky jsou: Věstonická Venuše z Dolní Moravy, Willendorfská Venuše, Venuše z Lespugue, Venuše s rohem z Laussel.

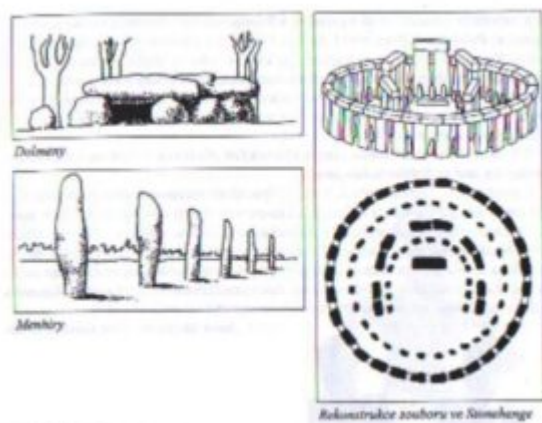

Kdy a proč byla vynalezena keramika? Uveď kultury, které byly podle ní pojmenovány.

- Keramika: vynalezena v mladší době kamenné (neolitu) v Evropě, v tomto období se začal vyvíjet obchod, ale hlavním důvodem pro výrobu keramických nádob byla snaha opatřit schránky na tekutiny a potraviny (voda, obilí, mouka...) následně byla keramika používána v Únětické kultuře popelnicových polí = popelnice (urna)
- Neolitická keramika: volutová, lineární, pásková, vypíchaná (vypichovaná), malovaná (na Moravě – štětcem pastózně nanášenými barvami) – červená, žlutá, hnědá, bílá po vypálení
- Eneolitická keramika: šňůrová (otisk pletené šňůry na nevypálené nádobě), nálevkovité poháry (kultura nálevkovitých pohárů budovala megality), zvoncové poháry (tvar obráceného zvonu), kanelovaná (zdobená žlábkováním na nevypálené nádobě)

V eneolitickém období vznikají v Evropě tzv. megality. Jak vypadají a kde se nacházejí některá jejich významná naleziště?

- Megalit: souhrnně označuje objekty z velkých, neopracovaných, nebo nahrubo opracovaných balvanů, budované pravěkými lidmi.. sloužily k pohřebnímu, kultovnímu, astronomickému, případně chronologickému účelu.. vyskytují se nejvíce v Evropě a Středomoří, obdobné stavby lze ovšem nalézt po celé Zemi..
- Rozdělujeme na:
 - a) Menhiry – Carnac ve Francii
 - b) Dolmeny – princip architrávu – Dolmen de Champ-Vermeil ve francouzském departementu Ardèche
 - c) Kromlech – Stonehenge v Anglii

S kterou dobou kovů je spjat vývoj Keltů? Co o nich víš?

- Keltové jsou spjati s mladší dobou železnou (laténskou), která byla pojmenovaná podle keltské vojenské stanice La Tène ve Švýcarsku..
- Keltové si po příchodu do Čech a na Moravu podrobili starší zemědělské obyvatelstvo
- Byli to první historicky doložení lidé, kteří se svou vrstvou válečníků stanuli na prahu třídní společnosti
- Byli to vynikající řemeslníci, znali bronz, železo a používali drahé kovy, vyráběli sklo, keramické nádoby na hrnčířském kruhu a v zemědělství používali železné radlice, kosy a rotační mlýnky
- S rozvojem obchodní sítě je spojen rozvoj jejich peněžní soustavy
- Razili zlaté, stříbrné a bronzové mince tzv. biateky, duhovky, statéry
- Ve 2. a 3. století př. n. l. budovali opevněná sídla = OPPIDA předchůdce měst.